

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ
«28» серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

СТРАТЕГІЇ ТА ПРАТИКИ МИРОБУДУВАННЯ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальність С3 «Міжнародні відносини»

освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

вид дисципліни за вибором

навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2025 /2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«28» серпня 2025 року, протокол №1

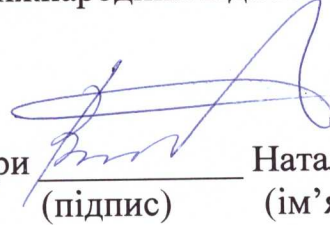
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Наталія ВІННИКОВА, д. політ. наук, доцент, професор кафедри міжнародних відносин.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
(магістерського рівня)

(підпис)

Ірина ПЕРЕСИПКІНА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Стратегії та практики миробудування**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» підготовки магістрів за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1 Мета викладання навчальної дисципліни формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння сучасних концепцій, підходів і механізмів миробудування в умовах глобальної нестабільності та збройних конфліктів, а також розвиток практичних навичок аналізу, планування та реалізації миротворчих стратегій на національному, регіональному та міжнародному рівнях.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є такі:

- формування у здобувачів критичного мислення щодо конфліктів і стратегій їх вирішення;
- розвиток навичок аналізу миротворчих заходів, оцінювання ефективності різних миротворчих стратегій у контексті конкретних кейсів;
- розвиток знань і навичок з розроблення стратегій миробудування з урахуванням політичних, соціальних та культурних чинників;
- формування знань про вплив миробудування на сталий розвиток.

1.3. Кількість кредитів – 6.

1.4. Загальна кількість годин – 180.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
2-й	-
Лекції	
32 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год. (8 практ.+8 сем.)	-
Лабораторні заняття	
- год.	-
Самостійна робота	
132 год.	-
Індивідуальні завдання	
-	-

* у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує ця дисципліна

загальні компетентності:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення національної та регіональної безпеки.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує ця дисципліна.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі мають досягти таких результатів:

РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН4. Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня.

РН5. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН7. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН16. Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.

1.8. Пререквізити вивчення навчальної дисципліни: «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку», «Багатостороння дипломатія», «Проблеми регіональної та національної безпеки».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття миру, конфлікту та миробудування в сучасних міжнародних відносинах.

Визначення ключових понять: «мир», «конфлікт», «миробудування». Типи конфліктів та їх динаміка. Підходи до миробудування: негативний vs позитивний мир. Роль держав, недержавних акторів і міжнародних норм. Мир як процес: не лише стан, а постійна робота над усуненням структурного насильства. Актуальні виклики миробудування: поляризація міжнародної системи; зростання кількості збройних конфліктів; кліматичні зміни як тригер нових конфліктів; використання новітніх технологій у війнах (дрони, кіберзброя); питання історичної пам'яті у процесах миробудування.

Тема 2. Роль міжнародних організацій у процесах миробудування (ООН, ОБСЄ, ЄС).

Механізми миротворчості ООН: мандати, місії, резолюції. Рада Безпеки ООН як ключовий орган для санкціонування миротворчих операцій. Миротворчі місії: спостережні (UNTSO на Близькому Сході). Збройні місії з мандатом на захист цивільного населення (MONUSCO у ДР Конго). Резолюції щодо санкцій, ембарго, втручання. Критика та виклики. Обмеження через право вето постійних членів Ради Безпеки. ОБСЄ як платформа превентивної дипломатії. Місії спостереження: СММ ОБСЄ в Україні. Спільна зовнішня та безпекова політика Європейського Союзу. Європейська служба зовнішніх дій (EEAS) – координація дипломатичних зусиль. Гуманітарні та цивільні місії. ЕСНО – гуманітарна допомога у кризових регіонах. Цивільні місії: EULEX у Косово, EUMM у Грузії. Аналіз успішних і проблемних кейсів участі організацій у превенції конфліктів та пост-конфліктному врегулюванні.

Тема 3. Участь громадянського суспільства, ЗМІ у миробудуванні. Потенціал локальних ініціатив у трансформації конфліктів. Роль медіа в ескалації та деескалації. Приклади міжсекторальної співпраці. Адвокація прав людини, соціальної справедливості, інклюзії. Посередництво між державою та громадянами. Мобілізація ресурсів, волонтерство, гуманітарна допомога. Платформи діалогу, тренінги з ненасильницького спротиву, освітні кампанії. Подвійна роль медіа: ескалація: поширення мови ворожнечі, фейків, маніпуляцій; деескалація: просування діалогу, фактчекінг, висвітлення мирних ініціатив. Відповідальна журналістика. Кампанії проти мови ворожнечі в соцмережах.

Тема 4. Гендерний вимір миробудування: виконання Резолюції 1325 Ради Безпеки ООН.

Основні положення Резолюції 1325 та її імплементація. Гендерно чутливий підхід до безпеки. Аналіз впливу конфлікту на різні групи населення. Залучення жінок до сектору безпеки: армії, поліції, миротворчих місій. Протидія сексуальному насильству як інструменту війни. Гендерні радники у військових структурах, тренінги з гендерної чутливості, адаптація політик. Національні плани дій та виклики реалізації.

Тема 5. Медіація та фасилітація як інструменти мирного врегулювання конфліктів.

Відмінності між медіацією та фасилітацією. Етапи переговорного процесу. Етапи переговорного процесу. Підготовка: Аналіз конфлікту, визначення сторін, вибір формату. Попередні зустрічі, встановлення правил. Вступна фаза: представлення посередника, пояснення процесу. Підтвердження добровільності та конфіденційності. Висловлення позицій: кожна сторона озвучує свою точку зору. Активне слухання, уточнення. Виявлення інтересів: Пошук глибинних причин конфлікту. Перехід від позицій до потреб. Генерація варіантів рішень: мозковий штурм, оцінка варіантів. Пошук win-win рішень. Узгодження та оформлення угоди: формулювання домовленостей. Письмове закріплення (у разі медіації). Постпереговорна підтримка: моніторинг виконання домовленостей. Оцінка ефективності процесу. Навички нейтрального посередництва.

Тема 6. Роль дипломатії у процесах миробудування та врегулювання криз. Дипломатія як інструмент превенції та деескалації. Дипломатичні ініціативи в конфліктних регіонах. Форми та механізми превентивної дипломатії, включно з офіційними переговорами, неформальними контактами, посередництвом і багатосторонніми ініціативами. Дипломатичні зусилля в конфліктних регіонах – як на рівні держав, так і міжнародних організацій – з прикладами успішних мирних домовленостей, а також викликами, що виникають у процесі переговорів. Тема охоплює трансформацію сучасної дипломатії, її взаємодію з громадянським суспільством, медіа та недержавними акторами в умовах глобальних криз.

Тема 7. Гібридні загрози і виклики для сучасного миробудування. Поняття гібридної війни та її компоненти. Інформаційні атаки, кіберзагрози, економічний тиск. Вплив загроз на демократичні інститути, громадську довіру, безпекову політику та міжнародне право. Адаптація миротворчих стратегій до нових викликів, включно з розвитком кібербезпеки, стратегічних комунікацій, міжсекторальної співпраці та підготовкою кадрів для реагування на багатовимірні загрози. Приклади протидії гібридним атакам у різних країнах, зокрема досвід України у протистоянні російській агресії.

Тема 8. Освіта, культура та інтеркультурний діалог як інструменти довгострокового миру. Освіта як основа ненасильницького мислення. Культурна дипломатія та мистецтво примирення. Інтеркультурний діалог: платформи, методи, бар'єри. Роль гуманітарних практик у формуванні ненасильницького мислення, толерантності та взаєморозуміння між різними соціальними й етнічними групами. Освіта як фундамент для розвитку критичного мислення, емпатії та громадянської активності, що сприяє запобіганню конфліктам. Культурна дипломатія та мистецтво примирення як м'які інструменти впливу, здатні трансформувати ворожість у діалог через спільні культурні проєкти, символи та наративи. Роль молоді, освітніх програм і міжкультурних обмінів у забезпеченні сталого миру на локальному та глобальному рівнях.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Ус ьо го	у тому числі					у с ь о го	у тому числі				
		л	с	п	і н д	с.р.		л	с	п	ін д	с.р.
Тема 1. Поняття миру, конфлікту та миробудування в сучасних міжнародних відносинах.	22	4	1	1	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Роль міжнародних організацій у процесах миробудування (ООН, ОБСЄ, ЄС).	22	4	1	1	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Участь громадянського суспільства, ЗМІ у миробудуванні.	22	4	1	1	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Гендерний вимір миробудування: виконання Резолюції 1325 Ради Безпеки ООН.	22	4	1	1	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Медіація та фасилітація як інструменти мирного врегулювання конфліктів.	22	4	1	1	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Роль дипломатії у процесах миробудування та врегулювання криз.	22	4	1	1	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Гібридні загрози і виклики для сучасного миробудування.	22	4	1	1	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Освіта, культура та інтеркультурний діалог як інструменти довгострокового миру.	26	4	1	1	-	20	-	-	-	-	-	-
Усього:	180	32	8	8	-	132	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських і практичних занять

4.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття миру, конфлікту та миробудування в сучасних міжнародних відносинах.	2
2	Тема 2. Роль міжнародних організацій у процесах миробудування (ООН, ОБСЄ, ЄС).	2
3	Тема 3. Участь громадянського суспільства, ЗМІ у миробудуванні.	2
4	Тема 4. Гендерний вимір миробудування: виконання Резолюції 1325 Ради Безпеки ООН.	2
	Разом	8

Теми 4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5	Тема 5. Медіація та фасилітація як інструменти мирного врегулювання конфліктів.	2
6	Тема 6. Роль дипломатії у процесах миробудування та врегулювання криз.	2
7	Тема 7. Гібридні загрози і виклики для сучасного миробудування.	2
8	Тема 8. Освіта, культура та інтеркультурний діалог як інструменти довгострокового миру.	2
	Разом	8

5. Завдання для самостійної роботи

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Оберіть один реальний міжнародний конфлікт та виконайте аналітичну міні-роботу (2–3 сторінки), у якій: 1. Охарактеризуйте тип конфлікту: визначте його природу (збройний, етнічний, політичний, гібридний тощо) та динаміку розвитку. 2. Проаналізуйте підходи до миробудування, які застосовувалися або застосовуються у цьому випадку: чи йдеться про негативний чи позитивний мир? 3. Оцініть роль ключових акторів: держави, міжнародних організацій, громадянського суспільства. 4. Визначте актуальні виклики, які ускладнюють досягнення миру (наприклад, технологічні загрози, історична пам'ять, кліматичні фактори). 5. Сформулюйте власні пропозиції щодо трансформації конфлікту з урахуванням концепції позитивного миру.	16

	Форма подання: мультимедійна презентація до 15 слайдів. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Стратегія та практики миробудування» URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14619&notifyeditingon=1	
2	Підготовка до роботи в командах. Кожна аналітична команда готує рекомендації для міжнародної організації (ООН, ОБСЄ або ЄС) щодо участі у врегулюванні нового конфлікту в країні, де загострилися міжетнічні протистояння, є загроза гуманітарної кризи, а уряд втратив контроль над частиною територій. 1. Оберіть одну організацію (ООН, ОБСЄ або ЄС) та дослідіть її механізми миротворчості. 2. Розробіть план втручання: ○ Який тип місії (спостережна, збройна, цивільна) є доцільним? ○ Який мандат має бути наданий? ○ Які резолюції або політичні рішення потрібно ухвалити? 3. Оцініть ризики та виклики: ○ Які обмеження існують (наприклад, право вето, політична воля, безпекова ситуація)? ○ Як забезпечити нейтральність та ефективність? 4. Запропонуйте міжсекторальну співпрацю: ○ Як залучити місцеві громади, НУО, медіа? ○ Які гуманітарні або освітні програми можуть підтримати миробудування? 5. Підготуйте презентацію (до 15 слайдів) з візуалізацією вашого плану: карта, структура місії, очікувані результати. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Стратегія та практики миробудування» URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14619&notifyeditingon=1	16
3	Підготовка до роботи в командах. Розробіть концепцію локальної ініціативи або медіакампанії, спрямованої на деескалацію конфлікту в умовному регіоні «Громада Діалогу», де спостерігається напруження між різними соціальними або етнічними групами, поширення мови ворожнечі в медіа та недовіра до державних інституцій. 1. Оберіть фокус ініціативи: ○ Громадська платформа діалогу ○ Кампанія проти мови ворожнечі ○ Волонтерський проєкт підтримки постраждалих ○ Освітній тренінг з ненасильницького спротиву ○ Медіапроєкт з фактчекінгу або просування історій примирення 2. Опишіть мету та цільову аудиторію ○ Яку проблему вирішує ваша ініціатива? ○ Хто має бути залучений: молодь, журналісти, громади, місцева влада? 3. Розробіть план дій ○ Які ресурси потрібні? ○ Які партнери можуть підтримати (НУО, медіа, релігійні спільноти)?	16

	○ Які канали комунікації будуть використані? 4. Передбачте ризики та бар'єри ○ Як уникнути політичної упередженості? ○ Як реагувати на можливу критику чи саботаж? 5. Підготуйте презентацію (до 15 слайдів), яка візуалізує вашу ініціативу: назва, логотип, ключові меседжі, очікувані результати. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Стратегія та практики миробудування» URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14619&notifyeditingon=1	
4	Підготуйте аналітичну презентацію на тему: «Як імплементація Резолюції 1325 змінює підходи до безпеки та миробудування: глобальні практики і український контекст». Презентація до 15 слайдів. Ваші пропозиції: як покращити реалізацію Резолюції 1325 в Україні або іншій країні. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Стратегія та практики миробудування» URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14619&notifyeditingon=1	16
5	Обрати реальний кейс медіації у міжнародних відносинах і проаналізувати його за етапами переговорного процесу, пропонуючи власні рекомендації. Підготовка до інтерактивну. Робота в групах по 6 осіб. Моделювання переговорного процесу навколо міжнародного конфлікту. Ролі в групі: • 2 представники конфліктуючих сторін • 1 медіатор або фасилітатор • 1–2 спостерігачі/аналітики (фіксують динаміку, етапи, емоції, рішення). Вступна фаза: представлення посередника, пояснення процесу. - Висловлення позицій: кожна сторона аргументує свою точку зору. - Виявлення інтересів: фасилітатор допомагає перейти від позицій до потреб. - Генерація рішень: мозковий штурм, пошук win-win варіантів. - Узгодження: формулювання домовленостей (усно або письмово). Аналіз і презентація (до 15 слайдів): Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Стратегія та практики миробудування» URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14619&notifyeditingon=1	16
6	Підготувати дипломатичну стратегію для врегулювання міжнародного конфлікту (за вибором). Формат презентації (до 15 слайдів), у якій: Коротко опишіть ситуацію в регіоні: тип конфлікту, сторони, загрози. Обґрунтуйте, чому дипломатія є ключовим інструментом у цьому випадку. Оберіть форму дипломатичного втручання: офіційні переговори, неформальні контакти, посередництво, багатостороння ініціатива — і поясніть вибір. Розробіть покрокову стратегію превентивної дипломатії: від першого контакту до потенційної мирної угоди.	16

	Визначте, які міжнародні організації можуть бути залучені (ООН, ОБСЄ, ЄС, Африканський союз тощо) і яку роль вони можуть відіграти. Передбачте виклики: політичні, культурні, інформаційні, безпекові — і запропонуйте шляхи їх подолання. Опишіть, як дипломатія може взаємодіяти з громадянським суспільством, медіа та місцевими ініціативами. Запропонуйте інноваційні підходи (цифрова дипломатія, культурна дипломатія, публічна дипломатія). Висновки: ключові ідеї, очікувані результати, ваша особиста оцінка ефективності стратегії. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Стратегія та практики миробудування» URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14619&notifyeditingon=1	
7	Підготуйте презентацію (до 15 слайдів) на тему: «Гібридні загрози як виклик для миробудування: аналіз одного кейсу та стратегія реагування». Оберіть один реальний кейс та проаналізуйте, які гібридні інструменти були застосовані. Вплив гібридних загроз на демократичні інститути, громадську довіру, безпекову політику та міжнародне право у цьому кейсі. Які миротворчі стратегії були адаптовані або запропоновані у відповідь? Роль стратегічних комунікацій, кібербезпеки, міжсекторальної співпраці. Ваші пропозиції: як можна вдосконалити реагування на гібридні загрози в контексті миробудування? Висновки: ключові уроки з кейсу, що можуть бути застосовані в інших регіонах. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Стратегія та практики миробудування» URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14619&notifyeditingon=1	16
8	Творча презентація (до 15 слайдів) Розробіть концепцію культурно-освітнього проєкту, спрямованого на зміцнення міжкультурного діалогу та формування ненасильницького мислення серед молоді у Вашому регіоні або в багатокультурній громаді. У презентації обов'язково висвітліть: Назва проєкту, його мета та актуальність у контексті миробудування. Цільова аудиторія: які соціальні, етнічні, вікові групи ви плануєте залучити? Освітні компоненти: тренінги, воркшопи, інтерактивні лекції — як вони сприятимуть розвитку критичного мислення, емпатії, громадянської активності? Культурні елементи: мистецькі акції, театральні постановки, музичні події, виставки, спільні свята — як вони можуть стати інструментами примирення? Платформи для інтеркультурного діалогу: онлайн-форуми, круглі столи, обміни — які методи ви оберете і чому? Потенційні бар'єри (мовні, релігійні, історичні, політичні) та способи їх подолання. Роль молоді: як залучити молодих лідерів, волонтерів, студентів? Очікувані результати: які зміни ви сподіваєтесь побачити у громаді? Висновки та заклик до дії: чому саме ваш проєкт вартий реалізації? Створіть візуальний елемент проєкту: афішу, логотип, слоган або коротке відео-презентацію.	20

	Наведіть приклади подібних ініціатив у світі чи в Україні (наприклад, «Культурний діалог заради миру», «Мистецтво без кордонів»).	
	Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Стратегія та практики миробудування» URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14619&notifyeditingon=1	
	Усього	132

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи навчання

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Стратегії та практики миробудування» відповідно до ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Шифр РН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН1.	Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка аналітичної доповіді, її презентація	Оцінювання результатів дослідження на практичних, семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних завдань, залікова робота
РН4.	Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка аналітичної доповіді, її презентація	Оцінювання результатів дослідження на практичних, семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних завдань, залікова робота
РН5.	Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка аналітичної доповіді, її презентація	Оцінювання результатів дослідження на практичних, семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних

			завдань, залікова робота
РН7.	Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.	Лекція, надання зворотного зв'язку, виконання творчих завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях; розв'язування аналітичних завдань, залікова робота
РН16.	Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання творчих завдань, аналітичних, завдань, залікова робота

8. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на семінарських/практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та семінарських/практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);

контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань у ході індивідуально / командної роботи студентів;

контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);

контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;

контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;

оцінювання вмінь та навичок збирати та оброблювати дані.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На семінарському занятті здобувач може отримати від 1 до 10 балів. Максимальна сума балів за поточним контролем складає **60 балів**. Для допуску до складання підсумкового контролю здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється після їх завершення на основі проведення **заліку**. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем. Тестове завдання складається з 20 питань, кожному з яких присвоєна кількість балів відповідно до кількості правильних варіантів відповідей, що в сумі складають 40 балів. Максимальна кількість балів, яку можна отримати за підсумковий контроль – 40 балів. Максимальна сума балів за семестр складає **100 балів**.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
15		15		15		15		60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	15
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	10
	Здобувач вищої освіти демонструє слабкі знання навчального матеріалу, фахової літератури навіть на рівні аналогічного відтворення, припускається суттєвих помилок	5
Оцінювання участі у дискусіях при обговоренні доповідей на семінарських заняттях	Здобувач вищої освіти бере активну участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, відповідають темі доповіді, є зрозумілими і суттєвими.	5
Залік (тестова форма)	виставляється відповідно до правильних відповідей у тесті	40

Зарахування неформальної освіти та додаткових активностей

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за успішне проходження тренінгів або дистанційних курсів на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо), які тематично пов'язані зі змістом дисципліни. Проходження курсу або тренінгу має бути підтверджено офіційним документом (сертифікат або свідоцтво). Курс має бути погоджений з викладачем. Рекомендується обговорити вибір курсу заздалегідь. За успішне проходження одного курсу може бути зараховано до 5 балів додаткової поточної успішності.

Додаткові бали можуть бути нараховані за активну участь у наукових конференціях, публікацію наукових статей або тез. Участь підтверджується наданням сертифіката учасника конференції та/або копіями наукових публікацій тощо. Участь з доповіддю на науково-практичній конференції оцінюється до 5 балів. За публікацію тез конференції можна отримати до 5 балів, за публікацію статті у фаховому виданні - до 10

Кожне звернення розглядається індивідуально. Рішення про зарахування додаткових балів приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Незалежно від кількості додаткових активностей, максимальна кількість балів поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
0-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

- Андрєєнкова В. Л., Войцях Т. В., Дацко О. В. та ін. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: навч.-метод. посіб. Київ : ГО «Ла Страда – Україна». 2023. 180 с.
- Берд М. Жінки та влада. Маніфест. Пер. Ю. Криваль. Київ: Creative Women Publishing. 2024. 160 с.
- Бжезинський З. Велика шахівниця. Американська першість та її геостратегічні імперативи. Харків: Фабула. 2025. 288 с.
- Громовенко К. В., Грушко М. В., Мануїлова К. В. Міжнародно-правове регулювання збройних конфліктів: навч.-метод. посіб; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Юридика, 2023. 128 с.
- Дипломатія : навч. посіб. / Л. В. Корольчук, О. В. Баула, Н. М. Галазюк [та ін.] ; за ред. Л. В. Корольчук. Луцьк : ПП «Волинська друкарня», 2024. 340 с.
- Елісон, Г. Блеквілл, Р. Д. Вайн, Е. Лі Куан Ю. Роздуми великого лідера про майбутнє Китаю, США та світу. Вид. Stone Publishing. 2024. 224 с.
- Еш Т. Г. Рідні землі. Історія Європи через особисте сприйняття. Харків: Vivat. 2024. 512 с.
- Кісінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ: Наш Формат. 2025. 400 с.
- Когут Ю. Гібридні війни. Історія, політика, безпека. Київ: Сідкон. 2025. 304 с.
- Когут Ю. Гібридна війна нового типу як загроза національній безпеці держав. Київ: Сідкон. 2024. 348 с.
- Кісінджер Г. Дипломатія. Київ: КМ-Букс. 2022. 864 с.
- Корсунський С. Як нації відновлюються: досвід Східної Азії. Харків: Vivat. 2023. 192 с.
- Психологія конфлікту: навч. посіб. / [авт. кол.]; ред. О. І. Донченко. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 240 с.
- Томпсон Г. Безлад. Тяжкі часи у ХХІ столітті. Пер. Ганна Шаховська. Харків: Vivat. 2025. 512 с.
- Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Київ: Наш формат. 2020. 192 с.

Допоміжна література

- Беспалов М. Усе, що ви знаєте про Ірландію, — правда, але... Київ : Віхола, 2023. 320 с.
- Брюховецька О. Голоси Black Lives Matter. Львів. Львівський медіафорум. 2025. 432 с.
- Гібридні методи війни: анотований бібліографічний огляд / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2022. 48 с.
- Гітінз Е. Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. Київ: Наш формат. 2022. 242 с.
- Сокач Д., Ноксон К. Поговорімо про Ізраїль. Путівник по території конфлікту / пер. з англ. А. Цимбал. Київ : Лабораторія, 2023. 336 с.
- Совелл Т. Дискримінація і нерівність. Пере. Н. Дайнека. Київ: Наш формат. 2023. 296 с.
- Українське суспільство в умовах війни. 2022: колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. Є. Головахи, С. Макеева. Київ : Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

- Afrobarometer. URL: <http://www.afrobarometer.org>
- Asianbarometer. URL: <http://www.asianbarometer.org>
- Australian Institute of International Affairs. URL: <http://www.aiia.asn.au>
- Brookings Institution. URL: <http://www.brookings.edu>
- Carnegie Council on Ethics and International Affairs. URL: <http://www.cceia.org/index.html>
- Centre for International Security and Cooperation. URL: <http://cisac.stanford.edu>
- Centre for Strategic and International Studies. URL: <http://csis.org>
- Council on Foreign Relations. Global Conflict Tracker. The Center for Preventive Action's (CPA). URL: <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker>
- Eurobarometer. URL: <https://europa.eu/eurobarometer/screen/home>
- Foreign Affairs. URL: <http://www.foreignaffairs.com>
- Foreign Policy Association. URL: <http://www.fpa.org>
- Foreign Policy in Focus. URL: <http://www.fpif.org>
- International Institute for Strategic Studies. URL: <http://www.iiss.org>
- International Relations and Security Network. URL: <http://www.isn.ethz.ch>
- Japan Institute of International Affairs. URL: <http://www.jiia.or.jp/en>
- Journal of International Affairs. URL: <http://jia.sipa.columbia.edu>
- Journal of Public and International Affairs. URL: <http://www.princeton.edu/jpia>
- Journal of World Systems Research. URL: <http://jwsr.ucr.edu/index.php>
- OECD AI Laboratory. URL: <https://oecd.ai>
- Pew Research Center. URL: <http://www.pewresearch.org>
- Royal Institute of International Affairs (Chatham House). URL: <http://www.chathamhouse.org.uk>
- South African Institute of International Affairs. URL: <http://www.saiia.org.za>
- Swedish Institute of International Affairs. URL: <http://www.sipri.org>
- The Economist – аналітичне видання. URL: <https://www.economist.com>
- The Global AI Index. URL: <https://www.tortoisemedia.com/intelligence/global-ai/>
- Transnational Foundation for Peace and Future Research. URL: <http://www.transnational.org>
- United States Institute of Peace. URL: <http://www.usip.org>
- World Population Clock. URL: <http://www.worldometers.info>
- World Values Survey. URL: <http://www.worldvaluessurvey.org>

- Міжнародні та політичні дослідження. URL: <https://journals.onu.in.ua/index.php/interpolis>
- Науковий журнал «Politicus». URL: <http://politicus.od.ua>
- Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії

обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Стратегії та практики миробудування».